

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 100 Lel
Félévre . . . 50 .
Negyedévre . . . 25 .
Egyes szám ára 2 L.
Megjelenik minden szombaton.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefonszám: 35.

Felelős szerkesztő:

SZÉKELY LAJOS.

DEVA ÉS VIDÉKE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Regina Maria-u. 12., hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Deva, Regina Maria-u. 12., hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Szerkesztő:

KOVÁCS KÁROLY

Iskolakérdés: életkérdés

Angheliescu miniszternek az elemi oktatásról szóló törvényjavaslata, mint már mi is több ízben leszögeztük, ellentétben van a gyulafehérvári határozatokkal, a békeszerződéssel és — s ez a legfontosabb — magával az emberi joggal is. Dr. Róth Ottó, a romániai németiség vezére a parlamentben a kisebbségek ellen irányuló merényletnek nevezi ezt a törvényjavaslatot s kijelenti, hogy az ellen a németiség a saját erkölcsi erejét állítja harcba, mert annak rendelkezéseibe sohasem fog belenyugodni.

A német képviselő nemcsak a saját nemzete, de az összes romániai kisebbségek óhaját és követelését fejezte ki. Mert bármilyen centralizáló, uniformizáló vagy beolvasztó szándéka is legyen a bukaresti miniszteriumnak, a nemzeti kisebbségek s így mi, magyarok is, mindig tiltakozni fogunk ez ellen. *S ez nem ellenkezés, államellenes cselekedet vagy a többséggel szemben valamiféle kihívó módor fitogtatása, hanem emberi és kulturális voltunk kimutatása: értékeink megmentésére irányuló törekvés.*

A kisebbségek jogait nem azért iktatták be a békeszerződésbe, mintha azok

nélkül az megállhatna. Igenis nem. *A kisebbségek jogai ma már annyira elismert és általános emberi jogok, hogy azt egy kulturnemzet nem tagadhatja meg a közte élő nemzeti kisebbségtől és egy kulturával bíró nemzeti kisebbség sohasem mondhat le róla.* Jöhet aztán bármiféle törvénycsavarás vagy egyszerű jogfosztás a hatalom erejével, az erkölcsi töke, amely a nemzeti kisebbségek emberi jogában leledzik, mindig a kisebbségek oldalán marad.

Az általános román felfogás, amit talán a kormány is oszt, az, hogy a nemzeti kisebbségek citadellái lesznek a felekezeti iskolák. S ezt a felfogásukat abból a tapasztalatból merítik, hogy a magyar impérium alatt a románságnak is felekezeti iskolájuk volt a főerőségük.

Erre vonatkozólag szinte fölösleges rámutatnunk arra, hogy *a szabadság, amelyet a felekezeti vagy általában kisebbségi iskolákkal adnak, nem korlátlan s így az állam határain át egyáltalán nem is terjedhet.* Az édes anyanyelv megbecsülése s a kultúra iránti szomj, ami kultürebberré teszi az embert, sokkal drágább az erdélyi magyarságnak, sem hogy hiábavaló ábrándokért azt feláldozhatná. Mert nem külső utasítások szerint

és nem külső célok miatt akarja megtartani a magyarság az életét, hanem önmagáért és szülőföldjéért. *Kulturájáért, ahová eddig felemelkedett, lelkéért, amit nem akar elveszteni és édes anyanyelveért, amit nem akar átcsereálni és az ország s a maga érdekében kifejtett munkásságáért, amit nem akar és nem is fog sohasem eldobni magától.*

Bármennyit is irtak és irtunk is az iskolakérdésről, nekünk újból és újból kötelességünk rámutatni azokra a jogtalanságokra, amelyeket ellenünk életbe akarnak léptetni, mert kötelességünk az, hogy megmutassuk mindenki előtt, hol állunk eddig, hol állunk most és hová akarnak taszítani.

Addig, amíg minden magyar ember és minden kisebbség egyhanguan állást foglal az ilyen jogfosztásokkal szemben, semmi sincsen elveszve. Addig az erkölcsi erő tényleg nálunk van. Erkölcsi és amellet törvényes erő, hiszen csak törvényekre hivatkozunk. S ez a törvény emberi, állami, világi és isteni törvény, mert azon épül fel az Isten világa, az emberi állam s maga az emberi élet.

Ilyen hatalmas törvényt pedig tartósan nem lehet lábbal tiporni.

Hogy lett Uruguay világbajnok. Az olympiai döntő footballmérkőzés leírása.

A párisi olympiai játékok egyik legjobban sikerült versenyének mondható a football-torna. 22 nemzet vett benne részt, olyan nemzetek, melyeket favoritoknak mondhattunk, estek ki a leghamarább. Csehszlovákia, Magyarország, Spanyolország és ennek győztese, Itália sorra kidőlték és Hollandia Svédország mérkőztek a harmadik és negyedik, — s akire igazán nem gondoltunk — Svájc és Uruguay az első és második helyért küzdöttek pünkösdi hétfőjén. Hiszen még ez év tavaszán a football-torna bajnokáról, Uruguayról azt sem tudtuk, hogy országukban footballoznak, csak midőn azt hallottuk, hogy Spanyolországban sorozatos győzelmeket arattak, helyezték a favoritok közé. S meg is mutatta Uruguay, mit tud! Angol hidegvér, lapos, rövid passzok, emellett gyönyörű összjátékuk elkábitotta azt a 70000 főnyi közönséget, mely a döntőt végignézte.

Slovick francia bíró vezette a matchet. A játékosok öltözőjét egy földalati átjáró köti össze a pályával és Uruguay játékosai jelennek meg először ennek pályára való felnyílásánál. Két zászló van a kezükben: Uruguay kék fehér sokcsikos zászlója jobbsarkában a nappal és Franciaország zászlója. Beléptükkor a katonazene Uruguay himnuszát játsza. Aztán Svájc jön elő, élükön a football olympiád legjobb csatárával Abbegelel. A játék megkezdése után rögtön Svájc támad, Nasazzi, az elsőrangú uruguay-i hátvédnek lehetetlen keresztül menni. Innen van az, hogy Mazali, a kapusuk talán háromszor-négyszer védett. Svájc mindent megpróbál, hogy keresztültörjön, de a nagyszerű formában lévő

hátvédeken és az azoknak segítségére jövő néger jobbhálfon minden megakad. Erről a néger jobbhálfól, Andraderől külön kell megemlékeznünk. Hosszu, szép szál ember, játéka finom, higgadt, kitűnő a védelemben, leszerelhetetlen az előtörésben kitűnő trükkjeivel, nagyszerűen tartja fenn a kapcsot a védelem és a csatársor között. És ami ugylátszik főtörekvése volt, hamar megnyerte a hatalmas közönség sympathiáját, olyannyira, hogy valahányszor nála volt a labda, a közönség a legcsekélyebb rugásáért is hurrázta. A döntő alatt főleg a veszedelmes kicsi Abbegelel, a svájci balösszekötőt fogta. Az olympiai footballversenyek alatt egyetlen half sem hasonlított hozzá, ha csak Orth, a magyar jobbhalf nem, kinek játékaról a francia lapok hosszasan irtak. A másik két half: Vidal és Ghierra szintén jók voltak és állandóan a középcsatárokat, Scazone, Petronecs Cséat tömték labdával, úgyhogy Uruguay tulajdonképpen két részből állott: Mazali kapus, Nasazzi baloldalt, míg Arispe és Andrade jobboldalt képezték a védelmi vonalat, a többiek a támadót. Így aztán alkalmunk volt Romanonak lefutásaiban és dribblingjeiben gyönyörködni. Neki köszönhető ugyszólván Uruguay mindhárom goolja. Az első: Romano hosszu beadásából a labda Petronehoz kerül, aki a rámenő három svájcit kidribblizve, 15 méterről rettenetes erővel, valóságos ágyuszerű goolt lő. A második: Romano minden embert ledribbliz, beadja Céának, akinek két méterről nem esik nehezebb goolt löni. A harmadik kornerből esett, melyet maga Romano fejel be. A három belső csatár közül Scarone és Petrone csodásan játszik. Technikájuk angol, cseleik káprázató. Egy példa: Scarone rettenetes iramban lefut, látja, hogy két svájci támadni jön, hirtelen stoppol, megállítja a labdát és ugyanolyan iramban rohan előre. A meglepett svájciak, mintha oda vol-

nának szegezve, meg sem mozdulnak, Romano pedig nyugodtan szalad a labdával tovább. Körülbelül ezzel jellemezhetem Uruguay játékát.

Svájc játéka két szóban írható le: gyorsaság, összjáték. Schmiedlinnek, kitűnő centerhalfjuknak és kapitányuknak, valamint jó baek-jeiknek köszönhetik, hogy jobban nem kaptak ki. Másik két jó játékosuk: a kicsi Abbegelel (így dédelgette a párisi közönség) és Ehrenbolger. Abbegelel veszedelmes lefutású, kitűnő játékos, de az Uruguay védelme megbirkózott vele. Ehrenbolger pedig olyan szélső játékos, hogy ilyet keveset láttunk, pedig sok jó szélsőt láttunk.

Ime így megérthető, hogy miért győztek az uruguay-iak 3:0-ra és hogy a svájciak mért kaptak ki csak ennyire. A match után a gyönyörű olympiastadion hatalmas póznájára felhúzták Uruguay zászlóit, miközben a katonabanda himnuszukat játszotta. Utána jött a „tour d'honneur“. Uruguay csapata a közönség lelkes óvációja közben a footballpálya körüli futópályán felvonult a közönség előtt, a banda egy marsot huzott. Férfiak kalapokat dobogáltak le, csak hogy legalább annyit érjenek el, hogy a győztes játékosok nekik visszaadhassák, mivel a korlátokon nem lehet keresztül menni. Így azt is elérték a boldog első sorban lévők, hogy kezet foghattak velük. A nők! . . . Nahát, a nők igazán kitétek magukért: karkötőrákat dobogáltak le s nem akarták visszafogadni. Mások hatalmas rózsasort rendeztek és: ne vess dévai polgártársam, más nők a korlátokon keresztül csókolták meg Andradet, a néger. Mégsem más ez . . . csak Páris! Így végződött be a football-torna, felejthetetlen emlékeket hagyva a jelenvoltaknak. Párisban még footballversenyen 70000 főnyi közönséget nem láttunk, de ilyen lelkes közönséget se.

Dióst Phoebus.

Látogatás a dévai Hollós-Brill ecetgyárban.

Azokban az országokban, melyek a világháborút végigszenvedték, olyan mérvű gazdasági eltolódások következtek be, hogy a termelő munka mondhatni a minimumra redukálódott. Ennek kihatásai minden téren érezhetőek voltak. Évek teltek el ebben a tétlenségben, míg végre megszólalhattak a gyárak kürtjei s megkezdődhetett a termelő munka.

Városunk az utóbbi időben két nagy üzemmel, egy tésztagyárral és egy ecetgyárral lett gazdagabb. Meglátogattuk a Hollós Andor és Brill Emiró tulajdonát képező ecetgyárat, melyet nemrég helyeztek át a régi rézzuzda átalakított épületébe. A gyár ételecet gyártására van berendezve, a legmodernebb követelményeknek megfelelően. Nagyszámu munkás sűrűg-forog a 45 hatalmas kád körül, melyeknek belsejében megy végbe a tulajdonképeni ecetképződés. Az ételecet gyártás kiindulási anyaga a szesz (etilalkohol), melyet külön hatalmas tartályokban higitanak vízzel a megfelelő százaléktartalomig. Az így előkészített szesz folyadék három darabból áll — és a nagyfelületet szolgáló búkkaforgáccsal telt kád — rendszeresen halad át. A búkkaforgáson lévő ecetbaktériumok ezalatt átalakítják a folyadék alkoholtartalmát ecetvé, amely a harmadik kádból 11—12% tartalommal folyik ki.

A gyár fel van szerelve laboratóriummal, továbbá egy automatikus órával, amely egy s félórás időközökben hangosan jelzi a munkásoknak az újratöltés idejét. Ezen kívül, — amint értesülünk, — újabb 15 káddal és különféle praktikus berendezésekkel növelik a gyárnak termelőképességét.

A gyár — jelenlegi — napitermelése 2000 liter kitünő minőségű és 10%-on felüli ételecet.

Csak a vegyész a megmondhatója annak, hogy a háboru alatt miféle rejtélyes összetételű ecetekkel savanyítottuk ételünket és életünket.

Ezzel szemben szakemberek megállapításai szerint a dévai ecetgyár produktuma, amely különben egész Erdély és Regát területén nagy elterjedtségnek örvend, úgy minőség, mint % tartalom és tisztaság tekintetében legelső helyen áll.

Külön elismerés illeti meg a gyár üzemvezetőjét, Ausch Manóit, aki régi kiváló szakember s akinek a gyár a szakszerű vezetésén kívül sok értékes módosítás és ujitást köszönhet.

Kívánjuk, hogy a nagy anyagi áldozat és befektetés hozza meg a maga megérdemelt gyümölcsét. Erre minden reményünk meg is lehet.

F. J.

A szászvárosi Kun-kollegium ügye.

Nagy Károly püspök válasza a miniszternek.

Mint értesülünk a bukaresti szenátusban az elmúlt héten Bianu szenátor heves támadást intézett a szászvárosi református kollegium ellen, annak beszüntetését és az állam birtokába való átadását követelve, mert szerinte az említett kollegium a magyar állam pénzén épült fel. Angheliescu Bianu elhangzott beszédére kijelentette, hogy tudomásul veszi az információt, s intézkedni fog, hogy a szászvárosi református kollegium épületét az állam birtokába vehesse. A miniszter e nyilatkozatára Nagy Károly ref. püspök válaszolt, de mivel beszédét a lapok nem közölték, az elmondott tiltakozást most utólag itt közöljük:

„Azokra a nyilatkozatokra, amelyeket a napokban itt a szenátusban dr. Bianu szenátor és Angheliescu miniszterek tettek a szászvárosi

ref. Kun-kollegiumra vonatkozólag, a tulajdonos ref. egyház nevében kötelességem nyilatkozni — a román nyelvben való járatlanságom miatt, csak röviden — a következőket:

1. Erre a ref. intézetre szórt egyoldalú vádak tisztázása céljából több mint egy éve, hogy ismételtén kértem Angheliescu minisztert egy — állami és egyházi megbízottakból alakítandó — vegyes bizottság kiküldésére. A miniszter azonban e kérésemet mindig elutasította, jóllehet a legsúlyosabb vádak alapját teremtő helyzeit maga a román állam idézte elő azáltal, hogy az intézetünk különálló internátus épületét román állami liceum számára hatósági erővel, tiltakozásunk dacára elrekvirálta és ezzel az internátus növendékeit lakásra a tanépületbe kényszerítette.

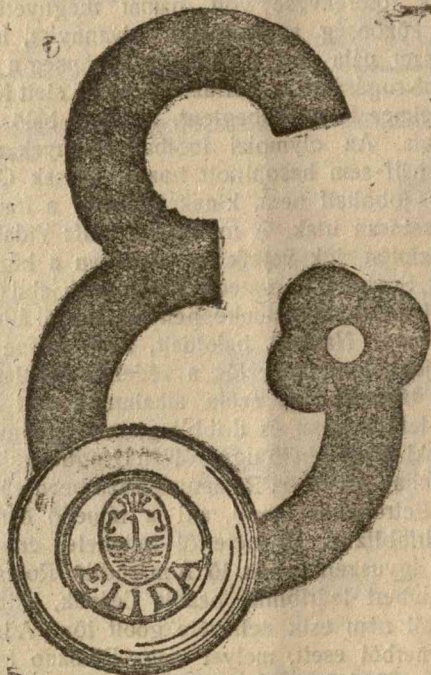
2. A miniszter az egyoldalú vádak alapján a törvényben előírt eljárás be nem tartása mellett, e 400 éves iskola nyilvánossági jogát elvonta, s ezzel az iskolát elnéptelentette. Tavaly még 500 on felül volt a növendékek száma, az idén 100-on alulra szállt.

3. Téves az az állítás, hogy az intézet a magyar állam pénzén épült volna, csak az áll, hogy a több millió értékű egyik épülete építéséhez a magyar állam 1910-ben 170,000 korona államsegélyt adott, amint sok más felekezeti iskolának is, magyar, szász, román egyházak iskoláinak vegyesen, — szerződésben kijelentvén, hogy ezért semmi ellenértéket nem kíván.

4. Végül ki kell jelentenem, hogy egyházam tulajdonának bármely korlátozását ez intézetre nézve, valamint az intézet törvényes működésének akadályozását, mint eddig, úgy ezután is, Egyházi Törvényeinek 3 szakasza alapján vallásunk szabad gyakorlata akadályozásának, egyházunk és vallásunk üldözésének kell tekintenem.

5. Ezek alapján kérem a magas kormányt és benne Angheliescu közoktatásügyi minisztert, hogy ne tetézze ujakkal azoknak a hatalmaskodásoknak hosszú sorát, melyeket népünkkel, iskoláinkkal szemben maga és közegei egy része elkövettek, s ne tegye maga készakarva tönkre azt, mit mi építünk: hogy magyar népünk is részt vehessen az ország konszolidációjának munkájában.

Én azt hiszem, téves uton jár az, aki a kisebbségi kulturák elnyomását hazafi kötelességként gyakorolja. Csak az tesz jó szolgálatot a trónnak és hazának, Istennek és embertársainak, ki a sebeket kötözgeti, s a lelkek kibékülését előmozdítja.”

FÜRDŐSZAPPAN
világhírű

Kászonyjakabfalvi Mihályi Béla.

Kászonyjakabfalvi Mihályi Béla nyug. királyi ítélőtáblai bíró hosszas szenvedés után életének 86-ik évében folyó hó 25-én este Déván elhunyt. Az elhunytal Dévának egy ősrégi és kiváló polgára szállott sirba, aki még a történelmi 48-as időknek szemtanuja, illetve átélője volt s akinek még megadatott az a szerencse, hogy Petőfit, világhírű költőnket láthatta.

Mihályi Béla született 1839. január 20-án Vajdahunyadon, ahol apja, Mihályi Alexius várgondnok volt. — Iskoláit Vajdahunyadon, Szászvárosban és Gyulafehérváron végezte, ahol érettségét tett s azután a nagyszombati jogakadémiaira iratkozott be. A jog elvégzése után 1861-ben már joggyakornoknak nevezték ki a dévai, akkor még megyei törvényszékhez, (mely a kath zárdában volt elhelyezve), majd Algyógy, Halmagy és Szászvárosnak lett egyes bírója Déva székhellyel. Közben meg is nősül. Egyes bíró marad 1872-ig, amikor felállítják a királyi törvényszékeket s mivel a dévai törvényszék elnökevé apósát, Bodoia Jánost nevezik ki, őt áthelyezték Gyulafehérvárra. — 1878-ban az apósa nyugdíjba megy. Ekkor ismét Dévára kerül és szolgál 1892-ig, amikor a kolozsvári táblához bírónak nevezik ki. — Mint ítélőtáblai bíró 1904-ig szolgált, amikor is nyugdíjba ment és Budapestre költözött. 1916-ban lejött Dévára s azóta Déván éldegélt folyó hó 25-én bekövetkezett haláláig.

Mihályi Bélával egy rendkívüli műveltséggel rendelkező és csodálatraméltó emlékezőtehetséggel megáldott ember távozott el körünkől. 9 éves volt, amikor Bem Petőfivel meglátogatta a v. hunyadi várat, amikor is mint gyermek látta Petőfit és Bem tábornak közelébe férközött. Minden kis eseményre a leghivebben tudott visszaemlékezni, s mivel apja várgondnok volt és kiváló műveltségű, aki Horátiust állandóan magánál hordta, s így ő alapos nevelésben részesült, szándékában volt megírni a vajdahunyadi vártörténetét. Különben minden kulturális dolog érdekelte s az utóbbi időkben állandóan levelezett a Keleti Ujsággal, amely többször meg is emlékezett az öreg urról.

Egész életét állandóan munkában töltötte s öregségében latin tudományát kiegészítendő, a latin nyelvtan tanulásához fogott, hogy a klaszikusokat olvashassa. Rendkívül lelkesedéssel olvasott a radiofonról, s minden vágya az volt, hogy egyszer ő is hallgathasson valami előadást a haladás eme csodálatos eszközével. Meg is rendelte a rádió ABC-t, azonban a halál nem engedte meg, hogy e könyvet átlapozhassa és tanulmányozhassa. Ez is bizonyítja, hogy a 86 éves öreg ur szellemileg igazán csodálatos frissességgel rendelkezett. Szellemén nem tudott erőt venni a kor, csak a halál.

Az elhunyt táblabíróban Mihályi Elemér, a dévai liceul Decebal rendes tanára édesatyját gyászolja.

Az elhunyt földi maradványait ma, i. hó 28-án d. e. 10 órakor kísérik a dévai vasuti állomáshoz és Kolozsvárra szállítva folyó hó 29-én fogják a családi sirkertben örök nyugalomra helyezni.

— **Kerti ünnepély.** Tudomásunk szerint a róm. kath. egyháztanács július hó 6-án nagyszabású műsoros kerti ünnepélyt rendez a zárdai kert-helyiségében. A mulatságra az előkészületek javában folynak és egyike lesz e legkellemesebb mulatságoknak. A dévai 4. granicar ezred teljes zenekara fog játszani. A program d. u. 4 órától éjjeli 12 óráig tart. Este kitünő meleg vacsora is kapható lesz.

HIREK.

— **Templomi hangverseny.** Mint mult heti számban részletesen megírtuk, a dévai ref. egyház az orgona javítási költségeinek fedezésére dr. Dorváth Dezső zongora- és orgonaművész közreműködésével templomi hangversenyt rendez a ref. templomban. A hangverseny eredetileg f. hó 21-én, szombaton lett volna megtartva, azonban addig az engedély még nem érkezett volt meg s így el is maradt. A hangverseny holnap este fél kilenc órai kezdettel lesz megtartva.

— **Esküvő.** Schmidt Hellmuth okl. bányamérnök f. évi július 12-én tartja esküvőjét Külléy Elemér bányagazgató leányával, Palmával Lupényben.

— **Eljegyzés.** Vulcu Romeo és Huszár Ica f. hó 22-én, vasárnap tartották eljegyzésüket Déván.

— **Kosztolánszky István új verseskönyve.** Kosztolánszky István, az országosan ismert poéta verseit kötetben szándékozik kiadni. A melegszeve, igaz poéta versei az összes erdélyi lapok és folyóiratokon kívül a budapesti Napkeletben is megjelentek és megjelennek ma is s így nem kell külön kiemelni, hogy a 32 éves mults tekintő költő új verseskötete valódi értéket fog reprezentálni az erdélyi irodalomban. Kosztolánszky István sok szép versét olvasta lapunk olvasóközönsége is, hiszen azal dicsekedhetünk, hogy a kiváló költő már 30 éve lapunk munkatársa.

— **Mit jövedelmezett a megyebál?** A dévai gör. keleti templom renoválása javára február 7-én rendezett megyebál pénzügyi elszámolását most közli a vármegye hivatalos lapja. E szerint jegyekből bevettek 4620 leit, felülfizetések és ajándékok 148,366 lei, összes bevétel tehát 152,986 lei. Ebből költségek 52986 lei, tiszta jövedelem tehát 100,000 lei, mely összeg még május 8-án a 653. számú betétkönyvvel a „Decebal“ hitelintézetnél letétbe lett helyezve a gör. keleti egyház javára. Az elszámolás különben megtekinthető a vármegyei igazgató irodájában a hivatalos órák alatt.

— **Halálozás.** Páldeák Sándorné szül. Szóts Rózsika f. hó 11-én hosszas szenvedés után Kézdivásárhelyen meghalt. Az elhunyt a dévai pénzügyigazgatóságnak magyar impérium alatt 12 éven át volt kezelőnöke. Az érdemes volt tisztviselő halála híre dévai ismerősei körében is nagy részvétet keltett.

— **Az „Amor“-mozgó hírei.** Vasárnap, jun. 29-én délutáni és esti előadásban a német filmstarral, Grete Lyvel a főszerepben „Viharos élet“ címen egy szentimentális társadalmi dráma kerül bemutatásra, mely egy gyermek szenvedését, küzdelmeit az apja becsületéért mutatja be egy kedves történet keretében. — Julius 3-án, csütörtökön szenzációja lesz a dévai Amor-mozgónak, mert Schiller örökszép remekműve, a „Bölcs Nálhán“ kerül bemutatásra, melynek érdekességét még növeli azon körülmény is, hogy a főszerepet benne Muzsny Bella, Hátszeg néhai polgármesterének nagy művészi tehetséggel megáldott leánya

kreálja. E film a klasszikus alkotások legszébbike, melynek világsikere mindenütt a kritika magasztaló szavaival találkozott.

— **A hadirokkantak nem kötelesek közmunkát teljesíteni.** Tekintettel arra, hogy egyes hatóságok nem vették figyelembe azt a rendeletet, amely a hadirokkantakat felmenii minden közmunka alól, most a belügyminiszter újabb rendeletet adott ki, mely szerint szigoruan elrendeli a már régebb kiadott rendelet respektálásait. A hadirokkantak eszerint semmiféle közmunkát nem kötelesek teljesíteni.

— **Legjobb gyártmányú és minőségű friss hegedűhurok és alkatrészek érkeztek és kaphatók V. Laufer papirkereskedésében, Déva. Ugyanott mindennemű hangszerek és alkatrészek kaphatók és beszerezhetőek. Mindenféle hangszerek javítása eszközölhető.**

— **Hustolvajok.** Poenár Aron marosillyei és András István facsádi lakosok 1920 október 19-én egy marosillyei mészárosától 36 kg. hust lopnak. Az ügyet f. hó 19-én tárgyalta a dévai törvényszék s a tolvajokat egy-egy havi fogságra ítélte.

▲▲▲▲▲▲ ○○○○○○ ○○○○○○ ▲▲▲▲▲▲

Az arcbört fehéríti és lágyítja. Ideálisan hat a szeplők ellen. Evtizedek óta a legkedveltebb háziszer.

Kaiser-Borax

Lemosások, kellemetlen izzadságszag ellen nyári hőségben. Legjobb szer a szeplők ellen. Lemosások frissítően hatnak a nyári hőségben.

119 6...

▼▼▼▼▼▼ ○○○○○○ ○○○○○○ ▼▼▼▼▼▼

— **Csekélységből halálosvégű verekedés.** Még mult év október 13-án Margineán Ion és Bobits Antal, mindketten a lupényi állami műhelyben dolgozó asztalosok, csekélységből összeveszttek. Ugyanis Bobits, akinek műhelye a Margineáné mellett volt, átküldte az inasát, hogy kérjen Margineántól 2 szál deszkát. Margineán nem adott, mire Bobits személyesen vonta kérdőre ezért, sőt arcul is ütötte. Margineán erre a kezében levő véső nyelével védekezett. Egyik ütés a másikat érte, amíg egészen eltávoztak a műhelyből a barákok felé, ahol Margineán ingerültségében vésőjét társa gyomrába döfte, aki pár nap mulva, az operáció ellenére is, meghalt. A dévai törvényszék f. hó 19-én tárgyalta az esetet s Margineánt a Btk 306—307 §§-ai értelmében 3 havi fogságra ítélte.

— **Szemle címen S. Nagy László újból megjelentette folyóiratát Kolozsváron.** A folyóiratnak, amely a legnehezebb időben nagy szolgálatot tett az erdélyi magyar olvasóközönség-

nek, eddig 2 száma jelent meg kiváló tartalommal. A „Szemle“ legalább féléves előfizetői részére kölcsönkönyvtárt bocsát rendelkezésére, ami a mai pénztelen világban igazán nagy kedvezmény. Előfizetési ára 1 évre 250 lei, félévre 125 lei. Megrendelhető a kiadóhivatalnál: Kolozsvár, Calea Victoriei 49 szám.

— **Aki visszaél a helyzettel.** Bayer Bella dévai lakosnő folyó hó 23-án Déván vonatra ült, hogy Vajdahunyadra utazzon. A vonatban azonban elaludt s így Piskin nem szállott át. Ezt csak Alvinczen vette észre, ahonnan már se tovább utazni, sem visszajönni nem tudott, mert összes pénzkészlete csak 20 lei volt. A szorult helyzetben levő leánynak Beke Ferenc vasuti fékező ajánlotta fel segítségét olyképen, hogy megígérte, hogy egy tehervonattal Dévára fogja hozni. A leány el is fogadta a segítséget. Azonban, amikor már elhagyták az állomást, a fékező a leánynak esett és fojtogatni kezdte, mire a leány mindenre elszántan kiugrott a robogó vonatból s bár súlyos sérülésekkel, de sikerült megmenekülnie a vasutas brutalitása elől. Beke Ferencet letartóztatták.

— **Állat az emberben.** Petrozsényi tudósítónktól: Sztán János petrozsényi lakos Marian Ilona 11 éves kislányon folyó hó 16-án erőszakot akart elkövetni. Szerencsére észrevették a szándékot s a leányt megmentették. — Az állati ember a petrozsényi rendőrség letartóztatta.

— **Ha a szabadságos katona megérkezik.** Párvu Craciun tényleges katona mult év júniusában szabadságot kapott s azt otthon, Kudzsiroon töltötte. Junius harmadikán kaszálni ment s este a munkából hazajövet, betért Budai Mária öregasszonyhoz, akitől valami enniavolt kért. Az öregasszony nem adott semmit a katonának, mert látta, hogy az alaposan be van pálinkázva. Párvu erre magához vett egy lábost és tovább állt. Az öregasszony azonban utána kiáltott s a falubeliek, akik a kiállást hallották, azt hívték, hogy a katona Budai Mária pénzét lopta el — mivel csak azelőtt pár nappal adta el marháit — kövel dobogálták meg Párvut. Az egyik kő fején találta, úgy, hogy leesett és elájult az ittas ember. A dévai törvényszék annak idején a katonai hatóságokhoz tette át az ügyet, amelyet a katonai hatóság elintézetlenül visszaküldött, mivel szabadságon lévő egyének felett a polgári hatóság jogosult ítélkezni. A dévai törvényszék f. hó 19-én tárgyalta az esetet s mert rablást nem lehetett megállapítani, a szabadságolt katonát 7 napi fogságra ítélte.

— **Jakab Ödönről,** a dévai állami főreáliskolában 1879-től 1894-ig működött tanárról, a híres költőről és íróról hoz a Pásztortűz legújabb száma érdekes cikket, az író születésének 70-ik évfordulója alkalmából. A kiváló folyóirat eme számát is több érdekes és elsőrangú cikk és jó vers teszi változatossá. Előfizetési ára egy évre 350 lei. Megrendelhető a kiadóhivatalnál: Kolozsvár, Regina Mária-u. 35.

— **Román, magyar, német és francia szépirodalmi könyvujjdonságok. Világkönyvtár Ohnet, Marlitt, Crokker, C. Mahler, Zola stb. művek érkeztek. A legújabb román, magyar, francia zenedarabok, divallapok és kézimunkalapok. Kaphatók Laufer Vilmos könyvkereskedésében.**

A valódi
„Szarvas“ védjegyű Schicht szappan
 kiméli értékes fehérneműjét.

— A vigyázatlanság áldozata. Alb József algyógyi tanuló a múlt héten az algyógyi patakban fürdött. Fürdés közben a malom gátjához került és pedig olyan szerencsétlenül, hogy belefutott.

— Elgázolás. Folyó hó 23-án a gyorsvonat Zámnál elgázolt egy Sztankovics András nevű vasuti fékezőt. A vizsgálat megindult.

— A petrozsényi államrendőrség talált egy aranyórát, egy aranyláncot két medaillonnal és egy női gyűrűt négy fehér kővel. A tárgyakat igazolt tulajdonosa átveheti a petrozsényi rendőrségen.

— Elfogtak egy veszedelmes tolvajt. Petrozsényi tudósítónk jelenti: A karánsebesi rendőrség értesítette a petrozsényi rendőrséget, hogy egy veszedelmes tolvaj Petrozsényben tartózkodik. A notorius tolvaj Deac rendőrprefektus agilitása folytán hamarjában kézre is került s azonnal át is kísérték Karánsebesre.

— Összes footballfelszerelések, labdabőr, gummi csontvédők stb. érkeztek és állandóan kaphatók V. Laufer könyvkereskedésében Déván.

* A Vasárnapi Ujság legújabb száma. Benedek Elek, az erdélyi gyermekek Elek nagyapója, nagy örömet szerzett a kolozsvári gyermekvilágnak. Három délutáni előadás keretében színre került a magyar színházban „Többsincs királyfi” című bájos mesejátéka s a darab előtt mindháromszor Elek nagyapó is beszélt a gyermekekhez. Ezekről az előadásokról több kedves felvételt hoz a Vasárnapi Ujság e heti száma, amelyben ezen a héten különösen sok aktuális budapesti eseményről is talál felvételeket az olvasó.

Laptulajdonos és kiadó: LAUFER VILMOS.

NYILTTÉR.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyilatkozat.

Azon széles körökben elterjedt híreszteléssel szemben, mely szerint én és feleségem zsidó polgártársainkról, illetve a zsidóságról sértően nyilatkoztunk volna, ezennel a nagy nyilvánosság előtt kötelességünknek tartjuk kinyilatkoztatni, hogy mindez távolról sem felel meg a valóságnak és nem egyéb, mint személyünkkel szemben tanúsított rosszakarát.

Déva, 1924. június 25.

160 1 1

Doda János és neje.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó anyám elhunytá alkalmából részvétükkel fájdalmamat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet.

159 1 1

Kozma Lajos.

Friss töltésű
SALVATOR

GYÓGYVIZ-KÜLDEMÉNY
ÉRKEZETT

Schäffer Lipót Petroseni
ásványviznagykereskedő raktárába.

☛ Telefon 30. ☛ 158 1 6

Eladó

115 holdas birtok, melyből 65 hold szántóföld és legelő és 50 hold erdő.

104 3

Cim a kiadóhivatalban.

Kitűnő állapotban levő

Schunda cimbalom eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Egy teljesen új,
patent, összehajtható
sodronyos vasúgy eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Eladó

127 7

a Str. Mihail Viteazul (Vasut-utca) 16. szám alatti ház és udvar 400 □-öl területtel, 2 korcsmahelyiséggel és teljes berendezéssel.

Felvilágosítást ad Dr. LAUFER Á. ügyv. irodája, Déva.

Román és magyar nyelvet beszélő, elárusításban már jártas

KISASSZONYT

valamint

ügyes tanulófiut
azonnali belépésre keres

a Gál üvegüzlet Déván.

131 6

Ha itt hirdet, célt ér el!

KÉPKIÁLLÍTÁS DÉVÁN!

Weinrich temesvári arcképnagyítási

:- műterme a Déváról rendelt :-

arcképnagyításokat a városháza tanácstermében kiállította.

A képek szombat és vasárnap, folyó hó 28. és 29-én díjmentesen megtekinthetők.

161 1 1

Ne igyék mást, csak

BOHOLTI ÁSVÁNYVIZET!

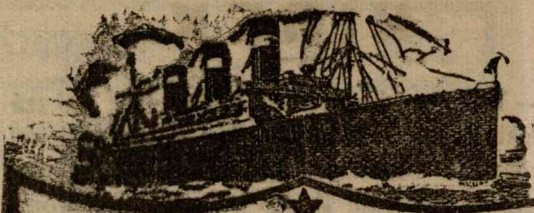
amely egészséges és jutányos árban vásárolható a vezérképviseletnél

R. Schuleri és Társai

szesz és szeszese italok, palackolt borok nagyraktárában, DEVA, Str. Principele Carol (Hunyadi-ut) 7. (v. Csillag vendéglő).

156 2 4

☛ Rendeléseket naponta házhoz szállítunk! ☛

Díjmentes felvilágosítás

16

Amerikába utazóknak.

Az Egyesült Államok bevándorlási kvótájának megnyitási ideje lassanként közeledik. Kiutazni szándékozók keressenek összeköttetést az Egyesült Államok, United States Lines, amerikai lobogó alatt utazó gőzhajóival.

Felvilágosításokat és tanácsokat azonnal és ingyenesen nyújt az

UNITED STATES LINE

Vezérképviselet Románia részére „MERCUR” Bucurest, Calea Moşilor 51., Temesvár, Hunyadgasse 8., Cernovitz, Liliengasse 15.

Régi, kijátszott, gyönyörű hangú NAGYBŐGŐ (Contra-bass),

Cselló és Brácsa eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

3-

Eladó ház!

Déván, Strada Mihail Viteazul (Vasut-utca) 15. szám alatt levő HÁZ, melyben egy két szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás vétel esetén beköltözhető

157 1 3

szabad kézből eladó.

Értekezhetni ugyanott HELL I. tulajdonossal.